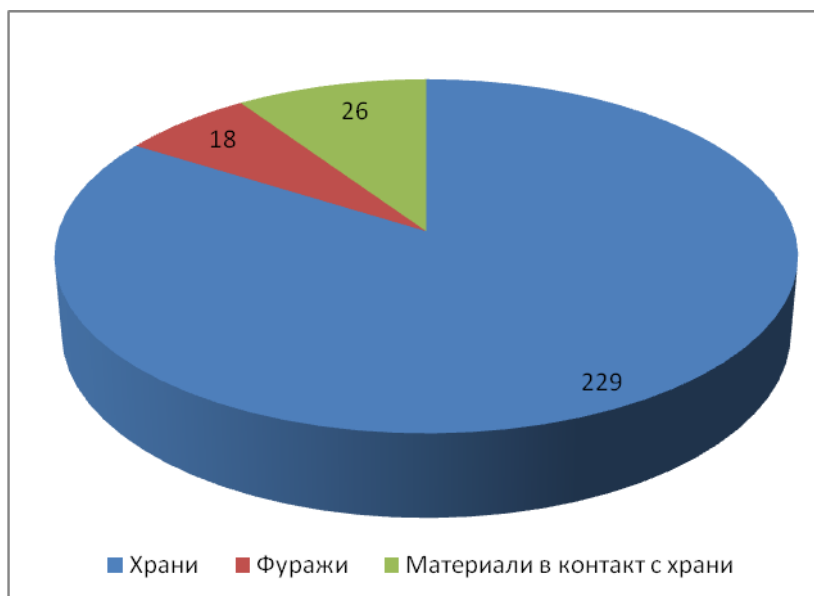

Анализ на данните получени от системата за известяване за храни и фуражи (RASFF) за месец юли 2013 г.

Система за бързо предупреждение за храни и фуражи (Приложение 1).

Общият брой нотификации за месец юли 2013г. е **273**. Сигналите в категория храни са най-много – **229**, за фуражи – **18**, а за материали в контакт с храни – **26** (фиг.1).

Фиг.1 Анализ на нотификациите по отношение на разпределението по групи храни, фуражи и материали в контакт с храни.

Предупредителни нотификации – 59 нотификации, които се разпределят в следните категории:

Риба и рибни продукти – 7 нотификации: **живак** в охладена риба меч от Испания (2) и Португалия; **неразрешено вещество *leucomalachite green*** в охладена пъстърва от Полша; ***Listeria monocytogenes*** в охладена пушена съомга от Естония; **живак** в замразена синя акула от Испания; **живак** в замразена риба от Виетнам;

Ядки, продукти от ядки и семена – 6 нотификации: ***ochratoxin A*** в бадеми от Италия; ***aflatoxins (B1)*** във фъстъчено масло от Сенегал; ***aflatoxins (B1)*** в сурови фъстъци от САЩ; ***aflatoxins (B1)*** във фъстъци от Сенегал; ***aflatoxins (B1)*** в кайсиеви ядки от Турция; ***aflatoxins (B1)*** в печени осолени фъстъци от САЩ;

Месо и месни продукти (различни от птиче месо) – 6 нотификации: ***BSE*** тестове на заклани говеда в Холандия; ***shigatoxin*** продуцираща ***Esherichia Coli*** в

замразено еленско месо от Австрия (3); *Listeria monocytogenes* в колбаси от Италия; *Salmonella Dublin* в замразени говежди изрезки от Ирландия;

Зърнени продукти и тестени изделия – 5 нотификации: стъклени фрагменти в плодово зърнен десерт от Германия; **недекларирана млечна съставка** в органичен тъмен шоколад във вафли от спелта от Австрия; **мораво рогче (*Claviceps purpurea*)** в лимец от Франция; **стъклени фрагмент** в мюсли от Германия; *fumonisin* в царевично брашно от Великобритания;

Материали в контакт с храни – 4 нотификация за миграция на **първични ароматни амини** от пластмасова лъжица от Китай; **миграция на кадмий и олово** от керамични чаши от Китай; **миграция на първични ароматни амини** от шпатули за палачинки от Франция; **миграция на кадмий и олово** от стъклени чаши от Турция; **миграция на кадмий и олово** от ръба на шот чаши от Полша;

Диетични храни, хранителни добавки и обогатени храни – 4 нотификации: **пластмасови фрагменти** в юфка със зеленчуци за деца от Франция; **живак** в билкова хранителна добавка от Индия; **олово** и **живак** в хранителна добавка от Индия; **арсен** и **живак** в хранителна добавка от Китай;

Супи, бульони, сосове и подправки – 4 нотификации: **недекларирани яйца** в бульон от Австралия; *Clostridium botulinum* в песто от Италия; **недекларирани ядки** в песто от Италия; *Bacillus cereus* в охладен ванилов сос от Германия;

Птиче месо и продукти – 3 нотификации: **остатъчни нива над максимално допустимите нива** в замразено пилешко филе от Полша (2); *Salmonella enteritidis* в охладени цели пилета от Полша;

Фуражни суровини – 3 нотификации: **диоксини** в соеви екстракти от Италия; *aflatoxins (B1)* в експелер от Индонезия; *chloramphenicol* в ензимни препарати от Белгия;

Билки и подправки – 3 нотификации: *ochratoxin A* в кърпи на прах от Индия и САЩ; **метални фрагменти** в мащерка от Франция;

Плодове и зеленчуци – 2 нотификации: **високо съдържание на йод** в изсушени морски водорасли от Китай; *Salmonella spp.* в замразени кубчета домати от Испания;

Мляко и млечни продукти – 2 нотификации: *aflatoxins* в сурово мляко от Унгария; *Listeria monocytogenes* в маскарпоне от Италия;

Двучерупчести мекотели и продукти от тях – 2 нотификации за *Diarrhoeic Shellfish Poisoning (DSP)* в миди от Гърция и Великобритания;

Яйца и яйчни продукти – 2 нотификации за епидемия от хранителен произход (*Salmonella spp.*), като предполагаемият източник са яйца от Испания (2);

Хранителни добавки и аромати – 2 нотификации: *Salmonella spp.* в ароматни продукти от Великобритания; *Salmonella spp.* в малтодекстрин от Франция;

Мазнини и масла – 1 нотификация за ароматни въглеродороди в рапично масло от Холандия;

Какао и продукти от какао, кафе и чай – 1 нотификация за **недекларирани фъстъци** в лешников шоколадов десерт от Република Македония;

Сладкарски изделия – 1 нотификация за **недекларирани млечна съставка, соя и пшеница** в бонбони от Финландия;

Сладоледи и десерти – 1 нотификация за **недекларирана лактоза** в соево базиран сладолед от Белгия;

Нотификации за недопуснат внос – 122 нотификации, които се разпределят в следните категории:

Плодове и зеленчуци – 23 нотификации: *ochratoxin A* в стафиди от Южна Африка; *acetamiprid* в броколи от Китай; **неразрешено пускане на пазара на орлова папрат** от Китай; **липса на здравен сертификат и липса на сертифициран здравен**

доклад за пресни листа от къри от Индия (2); *carbendazim* и *tetradifon* в пресни чушки от Турция; *methomyl* в патладжани от Доминиканската република; *ochratoxin A* в стафиди от Пакистан; **неразрешено генетично модифицирана** зелена папая от Тайланд (4); *carbofuran* и *carbaryl* в пресни чушки от Тайланд; *pyridaben*, *imidacloprid*, *prochloraz*, *flusilazole*, *acetamiprid*, *nicotine* и *pyraclostrobine* в китайско броколи от Китай; *Salmonella spp.* в листа от бетел от Индия; *carbendazim* в чушки от Виетнам; *ethephon* в аспержи от Доминиканската република; *permethrin* в пресни чушки от Доминиканската република; *dimethoate* в грах на прах от Кения; *chlorpyrifos-ethyl* и *dimethoate* в зелен боб от Кения; *aflatoxins (B1)* в сушени смокини от Турция;

Ядки, продукти от ядки и семена – 21 нотификации: *aflatoxins (B1)* в печени лешници от Турция; *aflatoxins (B1)* в микс от ечемик, слънчогледови ядки и фъстъци от Етиопия; *aflatoxins (B1)* в бланширани фъстъци от Китай; *aflatoxins (B1)* във фъсчени бонбони от Бразилия; *aflatoxins (B1)* в лешникови ядки от Турция (2); *aflatoxins (B1)* в печени фъстъци от Турция; *aflatoxins (B1)* във фъстъци с черупки от Китай (5) и Египет; *aflatoxins (B1)* във фъстъци от Бразилия (2); *aflatoxins (B1)* в бадеми с черупки от САЩ; бланширани фъстъци от Китай, **заразени с плесени**; *Salmonella Tennessee* в белен сусам от Индия (2); *aflatoxins (B1)* в шам-фъстъци от Турция (2);

Материали в контакт с храни – 17 нотификации: миграция на хром и никел от дръжката на неръждаем нож от Китай; **високо ниво на общата миграция** от латексови ръкавици от Тайланд; миграция на **първични ароматни амини** от кухненски прибори от Китай; миграция на **формалдехид** от различни меламинови продукти от Китай; миграция на **хром и манган** от неръждаеми ножове от Китай; **липсата на декларация за внос** на кухненски прибори от Китай; миграция на **никел** от тостер от Китай; миграция на **формалдехид** от пластмасови чаши от Хонг Конг; **неточен здравен сертификат** за пластмасови чаши от Китай; **негодни за използване** тави за торти с **наличие на ръжда и драскотини** от Китай; миграция на **хром** от кухненски ножици от Китай (2); миграция на **хром** от ножове от Китай; миграция на **първични ароматни амини** от кухненско найлонови торбички от Китай (2); миграция на **хром и манган** в набор за барбекю от Китай;

Птиче месо и продукти – 15 нотификации: *Salmonella enteritidis* и *Salmonella Minnesota* в замразено пилешко месо от Бразилия; *Salmonella Heidelberg* в замразени пилешки филета от Бразилия (4); *Salmonella Brandenburg* и *Salmonella enterica* в пилешко месо от Аржентина; *Salmonella enterica (2)* и *Salmonella Agona* в замразено пуешко месо от Бразилия; *Salmonella spp.* в замразено полуготово за консумация пилешко месо от Бразилия (4);

Месо и месни продукти (различни от птиче месо) – 12 нотификации: *shigatoxin* продуцираща *Esherichia Coli* в охладено говеждо месо от Бразилия (3), Аржентина (4) и Уругвай; **разваляне** на свинска карантия от Китай (2); **занижен температурен контрол** и **неточен здравен сертификат (и)** за замразено говеждо месо от Намибия;

Риба и рибни продукти – 7 нотификации: **опит за измама на здравен сертификат и нелегален внос** за мерлуза от Еквадор (2); **нелегален внос** на рибен желатин от Тайван; **разваляне и лош температурен контрол** на риба тон от Сейшелските острови; **лош температурен контрол** на атлантическа треска от Гренландия; **живак** във филета от риба меч от Шри Ланка; **лош температурен контрол** на замразена сепия от Мароко;

Билки и подправки – 6 нотификации: *aflatoxins (B1)* в червен пипер от Етиопия (2) и Индия (2); *aflatoxins (B1)* в индийско орехче от Индия (2);

Фуражни суровини – 5 нотификации: *Salmonella spp.* и висок брой на *Enterobacteriaceae* в рибно брашно от Мавритания; *aflatoxins (B1)* в царевица от Украйна; *Salmonella Cerro*, *Salmonella Mbandaka* и *Salmonella Senftenberg* в соево

брашно от Аржентина; **живак** в рибно брашно от Гватемала; *Salmonella spp.* в рибно брашно от Мароко;

Какао и продукти от какао, кафе и чай – 4 нотификации: липсата на документи за внос на зелен чай от Китай; *acetamiprid* (2) и *imidacloprid* в чай от Китай; *fenpropathrin* в билкова отвара от Китай;

Зърнени продукти и тестени изделия – 4 нотификации: за неточен здравен сертификат в оризови пръчици от Китай; неточен здравен сертификат за сухи спагети от Китай; високо съдържание на алуминий в органична юфка от елда от Китай; неразрешено генетично модифицирани бели оризови питки и оризови кекчета от Китай;

Храни за домашни любимци – 2 нотификации: *Salmonella spp.* в кучешки зальгалки от Индия (2);

Безалкохолни напитки – 2 нотификации: неразрешено използване на цвят **E 122 – azorubine** в сок от нар от Русия; високо радиационно ниво в сок от боровинки от Украйна;

Мазнини и масла – 1 нотификация за *benzo(a)pyrene* в кокосово масло от Индия;

Диетични храни, хранителни добавки и обогатени храни – 1 нотификация за неразрешено вещество *N-acetylcysteine* в хранителни добавки от САЩ;

Ракообразни и продукти от тях – 1 нотификация за влошен температурен контрол на замразени раци от Китай; развалени и замърсени с фекалии раци от Индия;

Нотификации за насочване на вниманието – 71 нотификации, които се разпределят в следните категории:

Плодове и зеленчуци – 22 нотификации: *flonicamid* в пъпеши от Испания; *propargite* в замразен плодов микс от Италия и Германия; *prothiofos* в гуава от Тайланд; неразрешена генетично модифицирана папая от Тайланд (6) и Виетнам; *Salmonella Napoli* в див киселец от Италия; *carbofuran* в дулъг фасул и в листа от целина от Камбоджа; *Salmonella spp.* в листа от бетел от Индия; *acetamiprid*, *dicrotophos* в прясно зеле от Камбоджа; *benzalkonium chloride* в ряпа от Коста Рика (3) и Камбоджа; *imazalil* в круши от Холандия; високо съдържание на йод в изсушени морски водорасли от Китай; *omethoate* в бели патладжани от Тайланд;

Риба и рибни продукти – 14 нотификации: *histamine* в охладена жълтопера риба тон от Испания; **живак** в риба меч от Португалия, Гърция, Испания, Еквадор и Шри Ланка; **лечение с въглероден окис** на риба тон от Испания; *Salmonella Brunei* в сушена риба от Виетнам; *Listeria monocytogenes* в пушена пьстърва от Турция; *Anisakis* в рибни филета от треска от Латвия; *histamine* в сардини от Тунис; *histamine* в риба меч от Испания; **живак** в черен марлин от Виетнам; **неразрешено използване на водороден пероксид** за обеззаразяването на охладена сепия от Тунис; *Listeria monocytogenes* в охладена пушена съомга от Франция;

Птиче месо и продукти – 6 нотификации: *Salmonella enteritidis* в охладени пилешко месо от Словакия, Унгария и Полша; **остатъчни нива над максимално допустимите нива** и *enrofloxacin* в охладени пилешки гърди от Полша; *Salmonella Ohio* в замразено пилешко месо от Бразилия; *ivermectin* в замразени пилешки кюфтета от Бразилия;

Материали в контакт с храни – 4 нотификации: миграция на първични ароматни амини от кухненски прибори от Китай (2); дефектни метални консерви от Франция; миграция на бисфенол А от детски лъжици от Хонг Конг;

Месо и месни продукти (различни от птиче месо) – 4 нотификации: *shigatoxin* продуцираща *Esherichia Coli* в охладено обезкостено говеждо месо от

Аржентина; **недекларирана млечна съставка и соя** в колбаси от Полша; *Salmonella spp.* в охладено мляно месо от Швеция; *Listeria monocytogenes* в различни готови за консумация месни продукти от Швеция; **Фуражни суровини – 3 нотификации: фрагменти от кости от сухоземни животни** в пълноценни фуражи за пъстърва от Франция; *Salmonella Idikan* в соево брашно от Бразилия; *aflatoxins (B1)* в експелер от Индонезия;

Готови ястия и закуски – 3 нотификации: неправилна термична обработка на пълнено пиле от Великобритания; **недекларирана целина във вакуумирано пилешко месо с моцарела, готово за консумация** от Швеция; *Bacillus cereus* в тестени изделия от Франция;

Безалкохолни напитки – 3 нотификации: високо съдържание на E 210 – benzoic acid в безалкохолна напитка от САЩ (2); **високо съдържание на E 210 – benzoic acid** и неразрешено използване на цвят *E 123 – amaranth* в газирана безалкохолна напитка от Доминиканската република;

Диетични храни, хранителни добавки и обогатени храни – 3 нотификации: нежелана реакция, причинена от концентрат на суроватъчен протеин от Великобритания; **недекларирана лактоза и неразрешена субстанция sildenafil** в разтворимо кафе от Тайланд; *1,3 dimethylamylamine (DMAA)* в хранителна добавка от САЩ;

Ядки, продукти от ядки и семена – 2 нотификации: aflatoxins (B1) в шамфъстък от САЩ; *aflatoxins* във фъстъци от Великобритания;

Мляко и млечни продукти – 2 нотификации: Listeria monocytogenes в сирене маскарпоне от Италия; *Listeria monocytogenes* в сирене бри от Франция;

Главнооги и продукти от тях – 2 нотификации: кадмий в сепия и калмари от Индия;

Супи, бульони, сосове и подправки – 1 нотификация за *Bacillus cereus* в рибена малдивска супа от Шри Ланка;

Билки и подправки – 1 нотификация за съмнения за *ochratoxin A* в кърри на прах от Индия;

Двучерупчести, мекотели и продукти от тях – 1 нотификация за *norovirus (GI)* в стриди от Франция;

Нотификации за проследяване – 21 нотификации, които се разпределят в следните категории:

Фуражни суровини – 5 нотификации: Salmonella Give в соево брашно от Бразилия; *Salmonella spp.* в рапично брашно от Белгия; **живак** в рибно брашно от Испания; *cyanide* в ленено брашно от Германия; *Salmonella Give* в преработени животински протеини от Холандия;

Месо и месни продукти (различни от птиче месо) – 4 нотификации: влошен температурен контрол и неправилно опаковане на варена шунка от Полша; **специфичен рисков материал (СРМ)** в охладено говеждо месо от Великобритания; *levamisol* в свинско месо от Белгия; **остатъчно ниво над максимално допустимите нива** в свинско месо от Белгия;

Риба и рибни продукти – 3 нотификации: лечение с въглероден окис на охладена риба тон от Испания; *Anisakis* в охладен скумрия от Испания; **остатъчно ниво над максимално допустимите нива** за *oxytetracycline* в замразен костур от Виетнам;

Плодове и зеленчуци – 2 нотификации: carbendazim, propargite u fenazaquin във френско грозде на прах от Великобритания; сушени смокини от Гърция **заразени с насекоми**;

Материали в контакт с храни – 1 нотификация за отлепване на вътрешното покритие на тигани от Китай;

Диетични храни, хранителни добавки и обогатени храни – 1 нотификация за неразрешена нова хранителна добавка *Stevia rebaudiana* от Германия;

Мляко и млечни продукти – 1 нотификация за нелегален внос на млечна напитка от Китай;

Сладоледи и десерти – 1 нотификация за влошен температурен контрол в плодов сос от Холандия;

Мазнини и масла – 1 нотификация за *benzo(a)pyrene* в биологично рапичо масло от Холандия;

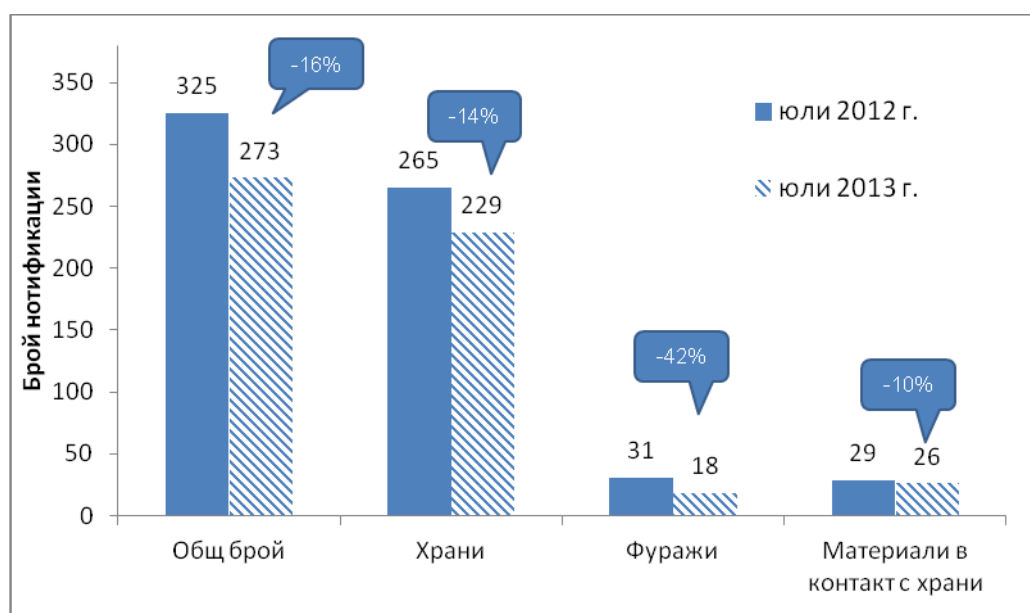
Зърнени продукти и тестени изделия – 1 нотификация за фокача от Италия, заразена с плесени;

Какао и продукти от какао, кафе и чай – 1 нотификация за неподходящи органолептични характеристики на какао на прах от България;

Анализ на тенденциите:

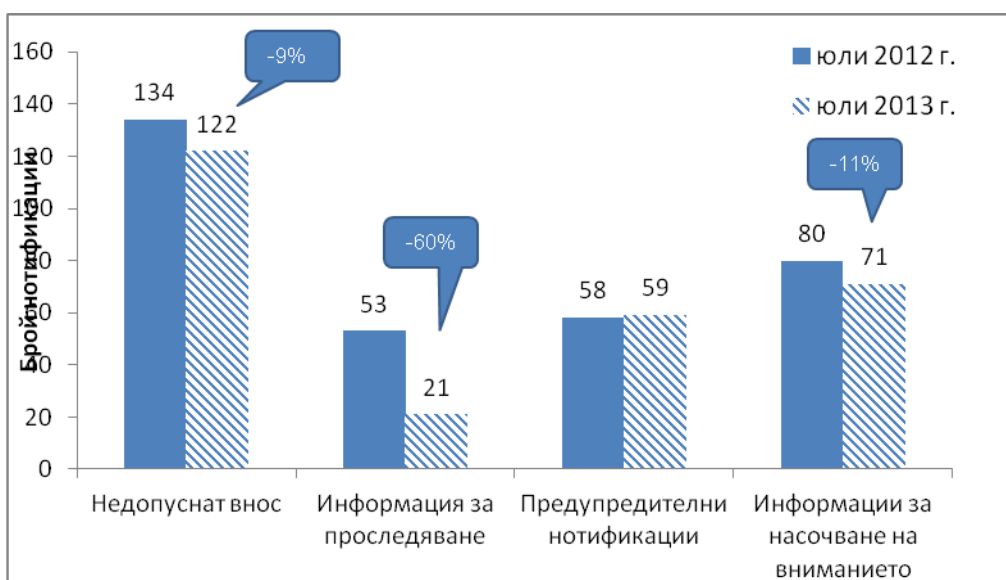
Направена е съпоставка на броя нотификации спрямо същия период през 2012г. – общо и по групи за м. юли 2012г. и м. юли 2013г.

На фиг. 2 са представени общия брой нотификации и брой нотификации по групи продукти – храни, фуражи, материали в контакт с храни. Запазва се тенденцията най-големият брой нотификации да бъде в групата на храните. Има спад на броя на нотификации за фуражи с 42%, също така се забелязва спад и в нотификациите, свързани с материали в контакт с храни с 10% и спад в нотификациите, свързани с храни с 14%.

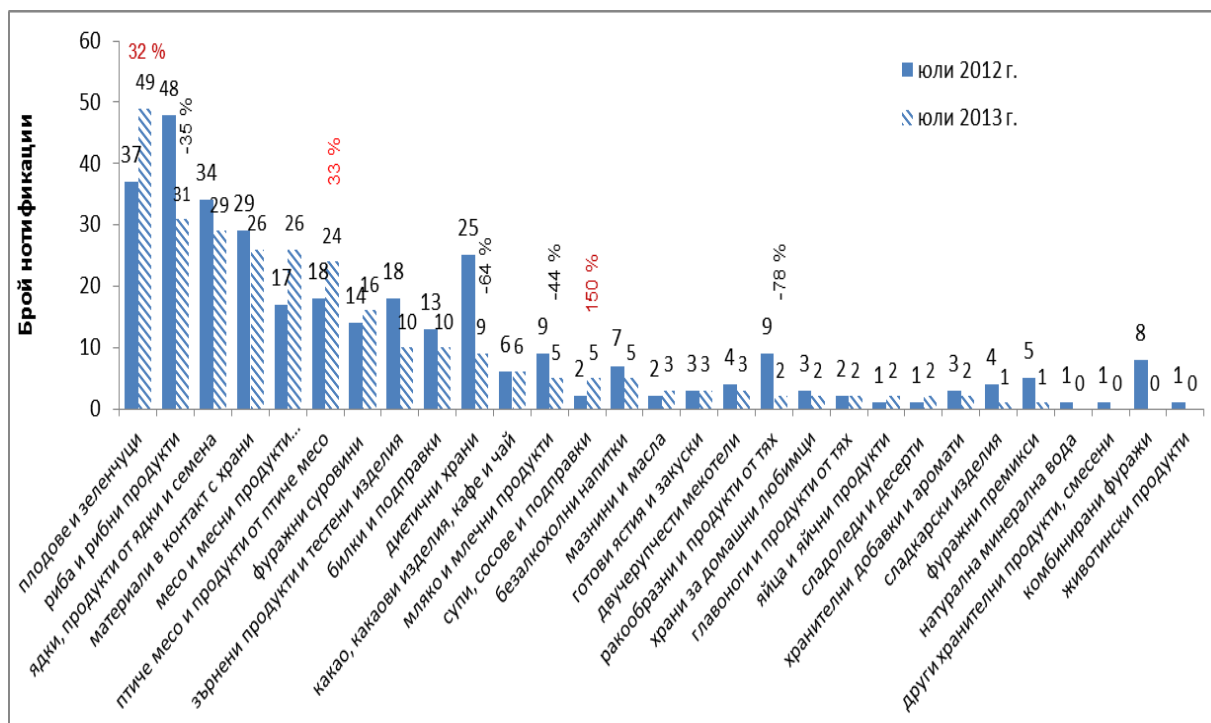
Фиг. 2. Разпределение на общия брой нотификации и броя нотификации за храни, фуражи и материали в контакт с храни за м. юли 2012г. и м. юли 2013г.

На фиг. 3 нотификациите са представени по вид. Най-голям брой и в двата разглеждани периода са нотификациите за недопуснат внос, но като цяло разпределението в групите е почти еднакво. Съществен спад се наблюдава в броя на нотификациите, свързани с информация за проследяване с 60%, както и не толкова съществен спад бива наблюдаван и при нотификациите за информации за насочване на внимание с 11%.

Фиг. 3. Разпределение на броя нотификации по вид.

На фиг. 4 са представени данни за сравнение по категории хранителни продукти. Съществено завишение на броя нотификации през месец юли 2013г. се наблюдава в категорията „супи, сосове и подправки“ (почти два пъти). Прави впечатление леко увеличение на броя нотификации в групите “плодове и зеленчуци” и в “птиче месо и продукти от птиче месо”. В следните категории се наблюдава съществено намаляване на броя нотификации: ракообразни и продукти от тях – с 78%; диетични храни – с 64%, мляко и млечни продукти – с 44%; риба и рибни продукти – с 35%.

Фиг.4 Разпределение на броя нотификации по категории хранителни продукти

От обобщените данни за месеците юли 2012г. и юли 2013г. може да се направи извод, че съществува тенденция за общо намаляване на броя нотификации по

някои основни групи храни – риба и рибни продукти, ядки, продукти от ядки и семена, материали в контакт с храни, зърнени продукти и тестени изделия, билки и подправки, диетични храни, мляко и млечни продукти, двучерупчести и мекотели, храни за домашни любимци, хранителни добавки и аромати и сладкарски изделия. Увеличение на броя нотификации се наблюдава в категориите плодове и зеленчуци, месо и месни продукти (различни от птиче месо), фуражни суровини, супи сосове и подправки, яйца и яйчни продукти и в сладоледи и десерти.

Приложение 1

1. Система за бързо предупреждение за храни и фуражи:

Регламент (ЕО) No 178/2002 на Европейския парламент и на Съвета от 28 януари 2002 година за установяване на общите принципи и изисквания на законодателството в областта на храните, за създаване на Европейски орган за безопасност на храните и за определяне на процедури относно безопасността на храните. В случай, че член на мрежата разполага с информация, свързана със съществуването на сериозен пряк или косвен риск за човешкото здраве, произтичащ от храни или фуражи, тази информация незабавно се съобщава по системата за бързо предупреждение за храни и фуражи (RASFF). Информацията незабавно се предава на членовете в мрежата.

2. Правно основание:

Регламент (ЕС) No 16/2011 на Комисията от 10 януари 2011 година за установяване на мерки за прилагане за системата за бързо предупреждение за храни и фуражи.

3. Видове нотификации:

3.1. Предупредителни нотификации – съобщение за сериозен риск, който изисква незабавни действия или рисковият продукт вече е на пазара.

3.2. Нотификация за недопускан внос – касае пратки с храни, фуражи или суровини на които е отказано влизането в Общността поради риск за човешкото здраве, за здравето на животните или за околната среда.

3.3. Информативни нотификации – които са: за проследяване или за насочване на вниманието. Нотификациите за проследяване не изискват бърза реакция. Нотификациите за насочване на вниманието предоставят интересна за контролните органи информация. Изготвил:

Светослав Кръстев – младши специалист в дирекция „НСМОРНП“ 22.08.2013г.